

Libris.RO

Respect pentru oamni

Jules Verne

CĂPITAN LA CINCISPREZECE ANI

REGIS

PARTEA ÎNTÂI

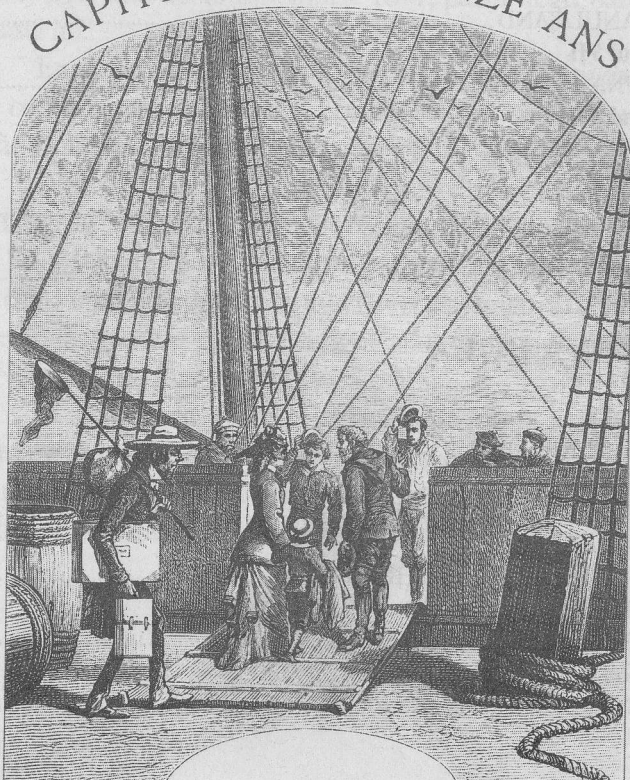
Capitolul I	
PILGRIM	3
Capitolul II	
DICK SAND	12
Capitolul III	
EPAVA	19
Capitolul IV	
SUPRAVIEȚUITORII DE PE „WALDECK“	25
Capitolul V	
BALENA	34
Capitolul VI	
CĂPITANUL SAND	51
Capitolul VII	
FURTUNA	65
Capitolul VIII	
PĂMÂNT! PĂMÂNT!	78
Capitolul IX	
HARRIS	91
Capitolul X	
CUVÂNTUL GROAZNIC	113

PARTEA A DOUA

Capitolul I	
HARRIS ȘI NEGORO	122
Capitolul II	
ÎN ÎMPREJURIMILE ANGOLEI	128
Capitolul III	
LECȚIE DESPRE FURNICI ÎNTR-UN FURNICAR	143
Capitolul IV	
LAGĂR PE MALUL COANZEI	157
Capitolul V	
KAZONDE	172

Capitolul VI ZI DE MARE TÂRG.....	181
Capitolul VII ÎNMORMÂNTARE REGEASCĂ.....	195
Capitolul VIII UNDE POATE DUCE UN MANTICOR.....	211
Capitolul IX MGANNGA.....	222
Capitolul X DEPARTE DE ȚĂRM.....	228
Capitolul XI INCIDENTE DIVERSE.....	243
Capitolul XII ÎNCHEIERE.....	252

UN CAPITAINE DE QUINZE ANS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Verne, Jules

Căpitan la cincisprezece ani – Regis, 2010

Traducere de Daniel Aramă

Desene de Henri Mayer

Gravuri de Charles Barbant

Tipar executat la:

EVEREST
TIPOGRAFIA

©Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Regis
O.P. 55, C.P. 19, Sector 1, București.
Tel/Fax: 021.222.26.16.; 0722.399.599.

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I PILGRIM

La 2 februarie 1873, goeleta Pilgrim se găsea la 43° 57' latitudine spre sud, și la 165°19' longitudine spre apus de meridianul Greenwich.

Vasul, greu de patru sute de tone, încărcat la San Francisco în vederea pescuitului prin mările australe, era proprietatea lui James W. Weldon, un mare bogătaș californian, care, de câțiva ani, îi încredințase comanda căpitanului Hull.

Pilgrim era una dintre cele mai mici, dar și dintre cele mai bune corăbii pe care James W. Weldon le trimitea, la începutul fiecărui anotimp, fie în strâmtoarea Behring, până aproape de ghețari, fie în apele din jurul Tasmaniei și ale capului Horn, până în Oceanul Înghețat. Avea o iuțeață neobișnuită. Echipajul, foarte ușor de mânuit, îi îngăduia să se avânte, cu puțini oameni, până aproape de nisipurile nestrăbătute ale emisferei australe. Căpitanul Hull știa „să se

descurce“, cum spun marinarii, în mijlocul ghețurilor care, în timpul verii, se îndepărtează de-a lungul Noii Zeelande și a capului Bunei Speranțe, sub o latitudine mult mai joasă decât aceea pe care o ating în mările din miazănoapte ale globului. E adevărat că, în această privință, nu putea fi vorba decât de iceberguri nu tocmai uriașe, sfărâmate din pricina loviturilor și micșorate de apele calde, care aveau să se prăbușească foarte curând în Oceanul Pacific sau în Oceanul Atlantic.

Sub ordinele căpitanului Hull, bun marinar, și în același timp unul dintre cei mai buni vânători cu cangea, se afla un echipaj alcătuit din cinci mateloți și dintr-un ucenic. Erau puțini, fiind vorba de pescuitul balenei, care impune un personal mult mai numeros. Trebuie să ai oameni, atât pentru manevra îmbarcărilor de atac, cât și pentru ridicarea pe punte a monștrilor capturați. Dar, după exemplul multor proprietari de corăbii, James W. Weldon găsea că e de mai mult folos pentru el să nu îmbarce la San Francisco decât numărul de marinari care îi erau de trebuință pentru manevrarea a vasului. În Noua Zeelandă să găseau mulți vânători cu cangea, marinari din toate neamurile, dezertori și alții, care căutau să fie angajați pentru un anotimp și aveau multă îndemânare în meseria de pescari. Perioada folositoare odată încheiată, erau plătiți, coborâți de pe vas și așteptau ca în anul următor pescuitorii de balene să vină să le ceară din nou sprijinul. În acest timp, se puteau mai bine folosi de marinarii care n-aveau nici un fel de îndeletnicire și din pricina cărora nu făceau nici cheltuieli prea mari.

Așa se chibzuiau de obicei lucrurile pe vasul Pilgrim. Goeleta își petrecuse anotimpul pe coasta cercului polar dinspre miazăzi. Nu făcuse însă afaceri prea bune. Pe vremea aceea, pescuitul devenea greoi. Cetaceele, vâdate din belșug, se răreau. Specia de balene care trăiesc în oceanul

boreal dispăruse aproape complet. Pescarii se mulțumeau să vâneze un alt mamifer, tot atât de uriaș, pe care, atacându-l, se expuneau la mari primejdii.

Așa făcu și căpitanul Hull în timpul acestei campanii, dar în următoarea călătorie socotea să se ridice mult mai sus și, dacă trebuie, să ajungă până la insulele *Clarie* și *Adelia*, a căror descoperire, contestată de americanul Wilkes, aparținea definitiv ilustrului comandant al Astrolabei și al Zeleei, francezul Dumont d'Urville.

Pescuitul nu fusese prea mulțumitor pentru cei de pe vasul Pilgrim. La începutul lui ianuarie, adică spre mijlocul verii australe, cu toate că nu era încă vremea reîntoarcerii pescuitorilor de balene, căpitanul Hull s-a văzut silit să părăsească apele. Echipajul, – amestec de oameni de toată mână, – îi „căută pricină“, cum se spunea, și atunci se gândi că era mai bine să se despartă de el.

Pilgrim porni deci spre miazănoapte, către apus, spre Noua Zeelandă, pe la 15 ianuarie. Ajunse la Waitemata, în portul Auckland, așezat în adâncul golfului Șuraki, pe coasta de răsărit a insulei de la miazăzi, și debarcă pescarii care fuseseră angajați numai pentru un anotimp.

Echipajul nu era însă mulțumit. Nici când pescuitul nu fusese mai prost. Căpitanul Hull se reîntorcea cu amărăciunea pescarului încercat, care pentru întâia oară se întoarce cu traista goală. Amorul lui propriu, chinuit peste măsură, era de astădată în joc și n-avea să le-o ierte golanilor a căror nesupunere făcuse de ocară bunul mers al unei întregi campanii.

Zadarnic încercară să recruteze la Auckland un nou echipaj. Toți marinarii de care s-ar fi putut folosi se îmbarcaseră pe alte vase. Trebui, prin urmare, să renunțe la nădejdea de a întregi încărcătura de pe Pilgrim și căpitanul Hull se pregătea să plece pentru totdeauna din Auckland,

când o nouă poruncă, peste care nu putea să treacă, îl opri pe loc.

Doamna Weldon, nevasta proprietarului vasului Pilgrim, fiul său Jack, în vârstă de numai cinci ani și un văr al lor, pe nume Benedict, se aflau chiar în acea vreme în Auckland. James W. Weldon, pe care îndeletnicirile lui îl sileau uneori să stea mai mult timp în Noua Zeelandă, îi adusese aici pe toți trei, și nădăjduia în curând să-i ia înapoi la San Francisco.

Dar, în clipa când întreaga familie se pregătea de plecare, micul Jack se îmbolnăvi greu și tatăl său, chemat în alte părți de afaceri urgente, trebui să plece din Auckland, lăsându-și nevasta, copilul și pe vărul Benedict în paza Celui de Sus.

Trecuseră trei luni – trei luni nesfârșite de despărțire, care fuseseră un adevărat chin pentru doamna Weldon. Dar copilul se făcu bine peste câțeva vreme și tocmai se pregătea de plecare, când i se aduse vestea că Pilgrim se află în port.

Pe vremea aceea, ca să se reîntoarcă la San-Francisco, doamna Weldon trebuia să caute în Australia o corabie a societății transoceanice „Golden Age”, care făcea curse între Melbourne și istmul de Panama, prin Papeiti. Apoi, odată ajunsă la Panama, trebuia să aștepte plecarea unui vas american, care stabilește legătura regulată dintre istm și California. Aici însă, întâmpina întârzieri și transbordări, totdeauna neplăcute pentru o femeie și un copil. În acest timp se ivi Pilgrim la Auckland. Ea nu mai șovăi și-i ceru căpitanului Hull să-i ia pe vasul lui și să-i ducă la San-Francisco, pe ea, pe fiul ei, pe vărul Benedict și pe Nan, o bătrână negresă care o slujea din copilărie. Trei mii de leghe marine pe o corabie cu pânze! Dar vasul căpitanului Hull era așa de bine întreținut și vremea era încă așa de frumoasă pe cele două coaste ale Ecuatorului! Căpitanul Hull primi și

puse numaidecât odaia lui curată la dispoziția călătorei. Voia ca, pe drumul care ținea de la patruzeci până la cincizeci de zile, doamna Weldon să se simtă cât mai bine pe puntea corăbiei.

Pentru doamna Weldon era o mare înlesnire călătoria pe apă în astfel de condiții. Singurul neajuns era întârzierea cauzată de faptul că Pilgrim trebuia să-și descarce marfa la Valparaiso, în Chile. După aceea, n-aveau decât să urce coasta americană sub goana vântului de pe șesuri, ceea ce făcea călătoria nespus de plăcută.

Doamna Weldon era, de altminteri, o femeie curajoasă, pe care marea n-o îngrozea câtuși de puțin. În vârstă de treizeci de ani pe atunci, voinică și sănătoasă, având obișnuința călătoriilor lungi, deoarece îl însoțise pe bărbatul ei în multe călătorii în largul apelor, nu se temea când era vorba să străbată oceanul pe puntea unei corăbii nu îndeajuns de încăpătoare. Îl știa pe căpitanul Hull drept unul dintre cei mai isteți marinari, în care James W. Weldon avea toată încrederea. Pilgrim era o corabie puternică, ușoară, cunoscută de toți pescuitorii de balene. Era un prilej minunat pe care nu voia să-l piardă. Și doamna Weldon căută să îl folosească.

Vărul Benedict, – se înțelege de la sine – trebuia s-o însoțească.

Acest văr era un om priceput, în vârstă de aproape cincizeci de ani. Dar, cu toți cei cincizeci de ani ai săi, nu era prudent să fie lăsat să plece singur. Mai mult înalt decât voinic, mai mult uscat decât slab, cu figura osoasă, cu craniul mare și chel, puteai recunoaște în înfățișarea lui deșirată pe unul dintre acei savanți cu ochelari de aur, ființe nevinovate și blânde, sortite să rămână toată viața niște copii mari și să sfârșească foarte bătrâni ca niște sugari care au atins vârsta de o sută de ani.

„Vărul Benedict“, căci așa îi spuneau totdeauna chiar și cei din afara familiei, era într-adevăr unul dintre oamenii care au aerul că sunt veri cu toată lumea; vărul Benedict, totdeauna stânjenit de brațele-i lungi și de picioarele-i nesfârșite, ar fi fost incapabil să scape singur dintr-o încurcătură, chiar și în împrejurările cele mai obișnuite ale vieții. Nu supăra pe nimeni, de altfel, după cum n-ar fi fost în stare să se supere pe sine. Se obișnuia cu orice, uitând uneori să bea și să mănânce, dacă nu i se aducea de mâncare și de băutură; nu ținea seamă nici de frig, nici de zăduf și n-avea nici un fel de preferință. Închipuți-vă un copac de prisos, fără roade și aproape despuiat de frunze, incapabil să hrănească sau să adăpostească.

Acesta era vărul Benedict. Toți îl iubeau, mai cu seamă pentru slăbiciunea lui. Doamna Weldon îl privea ca pe un copil al ei, ca pe un frate mai mare al micului Jack.

Credeți că vărul Benedict era un zoolog în adevăratul înțeles al cuvântului, în stare să descompună animalul prin analiză și să-l refacă din nou prin sinteză, unul dintre adâncii cunoscători, pricepuți în studiul celor patru tipuri cărora știința modernă le dă o ciudată însemnătate? Cătuși de puțin. Vărul Benedict, științific vorbind, n-ar fi fost în stare să deose-

bească un vierme de o lipitoare, sau un păianjen de casă de un scorpion.

Dar atunci, ce era vărul Benedict?

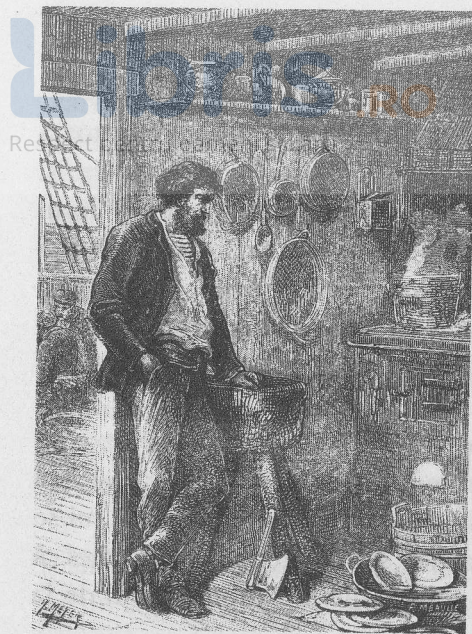
Un simplu entomologist și nimic mai mult. Și toată viața sa era închinată acestei îndeletniciri, pentru care își risipea ceasurile de veghe, până și ceasurile de somn. Gulerul și mânecile hainei îi erau pline de ace, ba chiar și fundul pălăriei și îndoiturile vestei. Când vărul Benedict se reîntorcea dintr-o plimbare științifică, respectabila lui pălărie înaltă nu era altceva decât o cutie plină pe dinafară și pe dinăuntru cu tot felul de insecte.

Și acum, după ce am spus tot ce aveam de spus despre el, rămâne să vedem ce-l îndreptățise s-o întovărășească pe doamna Weldon în Noua Zeelandă. Aici, colecția lui se îmbogățise cu câteva specii rare și e foarte lesne de înțeles că se grăbea să le claseze în dulapurile din cabinetul lui de la San Francisco.

Prin urmare, de vreme ce doamna Weldon avea să se reîntoarcă în America în tovărășia fiului ei, pe puntea corabiei Pilgrim, nimic mai firesc pentru vărul Benedict decât să plece odată cu ea.

Și totuși, dacă s-ar fi întâmplat să dea peste vreun neajuns, nu în curajul doamnei Weldon ar fi trebuit să aibă încredere. Din fericire, era vorba de o călătorie ușoară, pe o vreme destul de frumoasă și pe puntea unui vas al cărui căpitan se bucura de cea mai mare încredere.

În timpul celor trei zile de odihnă ale corabiei Pilgrim la Waitemata, doamna Weldon își făcu pregătirile în mare grabă, fiindcă nu voia ca echipajul să întârzie din pricina ei. Slugile de care se folosiseră la Auckland fură concediate și, la 22 ianuarie, se îmbarcă pe vasul Pilgrim, luând ca însoțitori pe micul Jack, pe vărul Benedict și pe negresa Nan.

Vărul Benedict ducea într-o cutie specială întreaga lui colecție de insecte. În această colecție figurau, între altele, câteva specii de coleoptere carnivore, cu ochii așezați deasupra capului și care până atunci se crezuse că trăiesc numai prin Noua Caledonie. Prinsese de asemenea și un păianjen veninos, a cărui mușcătură e mortală pentru oamenii din partea locului.

Un păianjen însă nu

face parte din ordinul insectelor propriu zis; el își are locul printre arachnidee și, prin urmare, părea de mică însemnătate în ochii vărului Benedict. De aceea îl disprețuia. Cea mai rară gărganie din colecția lui era o coleopteră neozeelandeză.

În clipa plecării, când doamna Weldon și tovarășii săi se aflau pe puntea corăbiei Pilgrim, căpitanul Hull se apropie și rosti:

—Să rămânem înțeleși, doamnă Weldon. Dacă v-ați hotărât să călătoriți pe puntea vasului Pilgrim, o faceți pe propria dumneavoastră răspundere.

—Pentru ce îmi spui asta, domnule Hull? întrebă doamna Weldon.

—Pentru că n-am primit nici un ordin în această privință din partea soțului dumneavoastră și e știut că orice călătorie pe puntea unui vas cum e Pilgrim poate aduce și

nenorociri, nefiind o corabie special destinată transportului călătorilor.

—Dacă bărbatul meu ar fi aici, răspunse doamna Weldon, socotești dumneata, domnule Hull, că ar șovăi să se îmbarce pe Pilgrim în tovărășia nevastei și a copilului său?

—Nu, doamnă Weldon, n-ar șovăi câtuși de puțin, zise căpitanul Hull, după cum n-aș șovăi nici eu. Pilgrim e o corabie foarte bună, cu toate că n-o întrebuițăm decât la pescuit, și sunt pe deplin încredințat, așa cum poate fi orice marinar care comandă un vas de mai mulți ani, că nu avem de ce să ne îngrijorăm. Dar v-am spus cele de mai sus, doamnă Weldon, ca să scap de orice răspundere în ceea ce privește confortul cu care ați fost obișnuită.

—De vreme ce nu e vorba decât de confort, domnule Hull, răspunse doamna Weldon, n-are ce mă opri. Eu nu sunt una dintre călătorele pretențioase care se plâng neconținut de strâmtoarea cabinelor sau de insuficiența mâncării.

Apoi, doamna Weldon, după ce-l privi câteva clipe pe micul Jack, pe care îl ținea de mână, spuse:

—Să pornim, domnule Hull!

Ordinul fu dat în grabă; pânzele fură ridicate și Pilgrim își îndreptă goana spre coasta americană. Dar, după trei zile de la plecare, corabia fu silită să-și încetinească mersul și să se lase pradă vânturilor ce suflau din larg.

Astfel, la data de 2 februarie, căpitanul Hull se găsea la o latitudine mult mai înaltă decât ar fi voit și în situația unui marinar care se străduiește mai bine să întârzie în apropiere de capul Horn decât să se abată pe drumul cel mai scurt către noul continent.

Marea era liniștită și dacă n-ar fi fost ocolurile, voiajul s-ar fi sfârșit în condiții destul de mulțumitoare.

Doamna Weldon avea pe puntea corabiei Pilgrim locul cel mai confortabil. În față, călătoria n-ar fi putut să locuiască în nici o cabină. Trebui, prin urmare, să se mulțumească doar cu odaia oferită de căpitanul Hull, așezată mai în spate, singura locuință de care se folosea el ca marinar. Stăruise mult, de altminteri, până s-o facă să primească. Aici, în această încăpere îngustă, se instalase doamna Weldon, împreună cu copilul și cu negresa Nan. Aici mânca, în tovărășia căpitanului și a vărului Benedict, căruia i se pregătise o altă cabină în apropiere.

Comandantul corabiei Pilgrim se înghesuisese într-o cabină părăsită de oamenii echipajului, cabină care ar fi trebuit ocupată de un secund, dacă s-ar fi aflat vreunul pe bord. Dar mica goeletă naviga, după cum știm, în condiții care îngăduiau să se economisească cheltuielile pe care le-ar fi pricinuit încă un ofițer.

Oamenii de pe Pilgrim, marinari buni și destoinici, se dovedeau strâns legați în privința pornirilor și a obiceiturilor. Acest anotimp al pescuitului era al patrula pe care îl petreceau împreună. Toți americanii din apus se cunoșteau de multă vreme și își aveau obârșia pe litoralul statului californian.

Acești oameni cumsecade se purtau foarte frumos față de doamna Weldon, soția patronului lor, pentru care dovediseră totdeauna un devotament fără margini. Trebuie să spunem că erau bine plătiți din ceea ce se câștiga cu pescuitul și avuseseră până atunci mari foloase. Dacă totuși, cu tot numărul lor mic, nu-și iroseau puterile în munci grele,

de câte ori se simțea nevoia unor eforturi neprevăzute, erau răsplătiți îndeajuns la încheierea socotelilor către sfârșitul fiecărui anotimp. De astă dată însă, e adevărat, de răsplată nici nu putea fi vorba și tocmai din această pricină murmurau împotriva nesocotiților din Noua Zeelandă.

Un singur om de pe bord nu era de origine americană. Portughez din naștere, dar vorbind cu multă ușurință limba engleză, se numea Negoro, și îndeplinea modesta însărcinare de bucătar al goletei.

Deoarece bucătarul de pe Pilgrim dezertase la Auckland, acest Negoro, pe atunci fără nici un căpătâi, se oferise să-l înlocuiască. Era un om posomorât, neprietenos, care stătea totdeauna de-o parte, dar își vedea cu sârguință de meseria lui. Primindu-l, căpitanul Hull s-ar fi părut că avusese mână fericită și de la îmbarcare, bucătarul nu se învrednicise de nici o dojană.

Cu toate acestea, căpitanului Hull îi părea rău că n-avusese timp să se informeze mai deaproape în legătură cu trecutul acestui om. Înfățișarea, sau mai degrabă privirea lui, nu te mulțumea niciodată și de câte ori era vorba să se ivească pe bord un necunoscut, în viața atât de restrânsă și de intimă a marinarilor, nu se fereau când trebuia să se încredințeze fiecare de trecutul noului venit.

Negoro putea să aibă patruzeci de ani. Slab, nervos, de talie mijlocie, cu părul foarte negru, cu pielea puțin bronzată, părea să fie un om voinic. Primise o creștere bună? Da, aceasta se vedea după anumite observații care îi scăpau uneori. De altfel, nu vorbea niciodată despre trecutul lui, și nici nu pomenea vreun cuvânt despre familia lui. De unde venea, pe unde își petrecuse viața, era greu de bănuat. Care-i putea fi viitorul? Și mai greu de ghicit. Spunea că avea de gând să debarce la Valparaiso. Era, într-adevăr, un om foarte ciudat.